

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/21/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115204156
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2115204156.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Zuzanou Pribulovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: F. F., nar. XX.XX.XXXX, a E. F., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom u matky, v konaní obe zastúpené procesným opatrovníkom: Y. práce, sociálnych vecí a rodiny K., J. B. 4, K., deti rodičov - matka: F. O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. B. XXXX/XX, K., zastúpená: AGM partners s.r.o., IČO: 47 258 586, Ventúrska 14, Bratislava, a otec: Bc. X. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, K., zastúpený: EQUIDEM - advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 869 031, Hornopotočná 1, Trnava, o zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, o úpravu styku maloletých detí s otcom, takto

rozhodol:

I. Konanie o návrhu otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov sa **z a s t a v u j e**.

II. Styk otca s maloletými deťmi sa **u p r a v u j e** nasledovne:

Otec je oprávnený stretávať sa s oboma maloletými deťmi

- každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 18.00 hodiny do nasledujúceho pondelka do 07.45 hodiny

- počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 01.07. od 15.00 hodiny do 16.07. do 15.00 hodiny a od 01.08. od 15.00 hodiny do 16.08. do 15.00 hodiny

- počas vianočných sviatkov každý kalendárny rok od 24.12. od 18.30 hodiny do 26.12. do 10.00 hodiny

- počas Silvestra každý nepárny kalendárny rok od 31.12. od 10.00 hodiny do 01.01. nasledujúceho párneho kalendárneho roku do 18.00 hodiny.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým F. okrem vyššie uvedeného aj

- každý kalendárny týždeň v stredu od 18.00 hodiny do 21.00 hodiny.

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou E. okrem vyššie uvedeného aj

- každý kalendárny týždeň od stredy od 18.00 hodiny do nasledujúceho štvrtku do 07.45 hodiny.

Matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi v stanovenú hodinu v mieste svojho bydliska. Otec je povinný dodržiavať stanovené hodiny styku a v čase skončenia styku odovzdať počas bežného roka v dňoch školského vyučovania obe maloleté deti v pondelok a E. aj vo štvrtok do školského zariadenia, v ostatných prípadoch matke v mieste jej bydliska.

V prípade, že sa styk nebude môcť zo závažných dôvodov na strane maloletých detí alebo otca uskutočniť, sú rodičia povinní si túto skutočnosť bezodkladne oznámiť.

III. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

IV. Otec je **p o v i n ň ý** zaplatiť štátu náhradu trov konania v sume 418,00 eur v pravidelných mesačných splátkach vo výške 30,- eur mesačne splatných vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca s účinnosťou

od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozhodnutia až do úplného uhradenia dlhu na účet Okresného súdu Trnava, s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec sa návrhom zo dňa 30.11.2014, doručeným súdu dňa 03.03.2015, domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zmenil starostlivosť o maloleté deti, doposiaľ zverenú do osobnej starostlivosti matky, tak, že by ich zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, s tým, že výživné by určené nebolo.

2. Na pojednávaní dňa 23.06.2016 (pozn. po tom, čo bolo vykonané znalecké dokazovanie), sa otec vyjadril v tom zmysle, že pokiaľ ide o návrh na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti, tento berie späť a trvá na úprave styku s deťmi v rozsahu, ako je v podaní zo dňa 04.05.2016.

3. Podľa § 395 ods. 1 až 3 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení účinnom od 01.07.2016 (ďalej len „CMP“), ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. (1) Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. (2) Na lehoty, ktoré dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona neuplynuli, sa použijú ustanovenia tohto zákona; ak však zákon doteraz ustanovoval lehotu dlhšiu, uplynie lehota až v tomto neskoršom čase. (3)

Podľa § 29 ods. 1 až 3 CMP, navrhovateľ môže počas konania zobrať návrh na začatie konania späť, a to celkom alebo sčasti. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. (1) Súd konanie nezastaví, ak sa mohlo začať aj bez návrhu a je potrebné v konaní pokračovať. (2) Súd konanie nezastaví, ak niektorý z účastníkov so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí. (3)

4. Súd v súlade s citovanými ustanoveniami konanie o návrhu otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vo výroku I. na základe späťvzatia návrhu zo strany otca zastavil, keď hoci išlo o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd nepovažoval za potrebné v ňom v tejto časti pokračovať (s prihliadnutím na závery znaleckého posudku) a zároveň matka ani procesný opatrovník (pozn. do 30.06.2015 označovaný ako kolízny opatrovník; od 01.07.2016 s poukazom na § 69 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v spojení s § 117 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok označovaný ako procesný opatrovník), voči späťvzatiu návrhu v uvedenej časti na pojednávaní nenamietali.

5. Predmetom konania sa následne stal návrh otca o úprave jeho styku s maloletými deťmi, ktorý doposiaľ upravený nebol, keď otec navrhoval úpravu styku na každý nepárny víkend od piatku od 18:00 hod. do nasledujúceho pondelku do 08.00 hod., každý týždeň v stredu od 18:00 hod. do štvrtka do 08.00 hod., počas letných prázdnin od 01.08. od 15.00 hod. do 31.8. do 15.00 hod., počas Vianočných sviatkov a Silvestra každý párný kalendárny rok od 24.12. od 10.00 hod. do 26.12. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 31.12. od 10.00 hod. do 01.01. nasledujúceho párneho kalendárneho roka do 18.00 hod..

6. Matka sa k ostatnému návrhu otca vyjadrila tak, že súhlasí so stretávaním detí s otcom každý druhý víkend od piatka do pondelka do rána. Čo sa týka stretávania cez týždeň, toto je z dlhodobého hľadiska nereálne, s týmto nesúhlasí, súhlasila by so stretávaním v stredu každý druhý týždeň, kedy nebudú deti s otcom cez víkend. V záverečnej reči matka nakoniec vyjadrila súhlas so stretávaním v stredu od 18.00 do 21.00 hod.. Cez prázdniny navrhla styk po dvoch týždňoch, alebo po mesiaci, avšak tak, aby mohla maloleté deti cez víkend vidieť, pretože mesiac sa jej zdá veľa. Čo sa týka vianočných sviatkov, navrhla, aby boli deti 24.12. do 19.00 hod. doma u matky a potom môžu ísť k otcovi aj prespať. Uplatnila si náhradu trov konania.

7. Procesný opatrovník sa k návrhu vyjadril v tom zmysle, že navrhuje rozhodnúť v zmysle vykonaného znaleckého dokazovania, ako aj výsluchu detí, pričom má za to, že je potrebné rozhodnutím súdu upraviť stretávanie otca s deťmi.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, matky, procesného opatrovníka, maloletých detí, ďalej oboznámením sa s listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, ako aj v pripojených spisoch sp.zn. 19C/237/2009, 21P/10/2011 a 22P/42/2014.

9. Súd nevykonal dokazovanie e-mailom otca zo dňa XX.XX.XXXX, nakoľko bol súdu doručený po tom, čo súd po poučení prítomných na pojednávaní dňa 23.06.2016 o znení § 120 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku vyhlásil uznesením dokazovanie za skončené, pričom účastníci po poučení žiadne návrhy na doplnenie dokazovania nevzniesli. Zároveň súd dodáva, že dokazovanie bolo vykonané v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie, keď zároveň vo vyjadrení otca zo dňa 24.06.2016 nejde o taký dôkaz, ktorý by bol spôsobilý ovplyvniť rozhodnutie súdu, a pre ktorý by bolo potrebné pokračovať v dokazovaní.

10. Z vykonaného dokazovania zistil súd nasledovný skutkový stav.

11. Z rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 19C/237/2009-29 zo dňa XX.XX.XXXX súd zistil, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené, pričom bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej boli deti na čas po rozvoде zverené do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, otec sa zaviazal platiť na maloletého F. výživné v sume 166,- eur mesačne a na maloletú E. v sume 100,- eur mesačne, pričom styk na žiadosť účastníkov upravený nebol. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa XX.XX.XXXX.

12. Z rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 22P/42/2014-128 zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že ním bolo s účinnosťou od XX.XX.XXXX zvýšené výživné otca na maloletého F. zo sumy 200,00 eur mesačne na sumu 250,00 eur mesačne a na maloletú E. zo sumy 150,00 eur mesačne na sumu 200,00 eur, čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 21P/10/2011-44 zo dňa XX.XX.XXXX v časti výšky výživného na maloleté deti, a zároveň bol zamietnutý návrh otca na zníženie výživného. Uvedený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/31/2015-152 zo dňa 24.06.2015. Oba rozsudky nadobudli právoplatnosť dňom XX.XX.XXXX.

13. Zo Znaleckého posudku vypracovaného v tomto konaní znalcom z odboru psychológia X.. T. B. pod č. XXX/XXXX vyplýva, že osobnosť maloletého F. je vo vývinovom období pubescencie, vyvíjajúca sa v smere introverzie, aktuálne emocionálne labilný, impulzívny. Sociálne stiahnutý, výrazne uzavretý. Žije vo svojom svete, orientuje sa na činnosti, ktoré minimalizujú jeho možnosť sa socializovať. Maloletý vykazuje nedostatočnú odolnosť vyrovnávať sa so záťažou, nedostatočné zvládacie stratégie jeho pubescentnej osobnosti. Z hľadiska nozologického vykazuje Zmiešanú poruchu správania a emócií (F92). Túto skupinu porúch charakterizuje kombinácia pretrvávajúceho agresívneho, asociálneho alebo vzdorovitého správania so zjavnými a výraznými príznakmi depresie, úzkosti alebo iných emočných porúch. Podľa posudku osobnosť maloletej E. je vo vývinovom období mladšieho školského veku, je štruktúrovaná v smere extroverzie, aktuálne emocionálne stabilná, táto jej emocionálna stabilita je však fragilná, v značnej miere závisí od toho, ako je druhými ľuďmi prijímaná a oceňovaná, uvedené môže súvisieť s rozpadom rodiny, rozvod rodičov, s ktorým sa maloletá nevysporiadala. U maloletej sa jedná o adaptačnú problematiku po rozvoде rodičov. Inak vo svojom vývine nevykazuje afektívne poruchy, či inú psychopatológiu detského vývinu. Prevažne je dobre ladená, družná, spoločenská, má primeranú spôsobilosť korigovať správanie racionálnou a vôľovou zložkou osobnosti, nevykazuje poruchy správania. Pokiaľ ide o otca maloletých detí, vo vzťahu k maloletým deťom sa chce vo väčšej miere podieľať na ich výchove, čo z hľadiska teraz vymedzeného styku mu nie je dostatočne umožnené. Vo výchove uplatňuje skôr autoritatívny štýl, a to najmä voči maloletému F.. Vyžaduje od detí, aby sa správali rozumne a spoločensky na úrovni, primerane svojmu veku a schopnostiam. Matka maloletých má dostatočne rozvinuté rodičovské kompetencie k zabezpečovaniu výchovy a starostlivosti o maloleté deti. Vo vzťahu k maloletým deťom uplatňuje skôr demokratický výchovný štýl, v rámci ktorého akceptuje maloleté deti, ich potreby, či záujmy a to aj v rámci ich potreby si rozvíjať vzťahy s otcom. Vo výchove je dôsledná, dbá na dodržiavanie pravidiel a plnenie si povinností maloletých detí. Maloletá je v hodnotení rodičov v zmysle ich výchovného vplyvu a správania sa voči jej osobe tendenčná, čo znamená, že obidvoch rodičov má tendenciu vykresľovať pozitívne, resp. má tendenciu ich ospravedlňovať. Objektívne je možné konštatovať, že maloletá vykazuje silnú potrebu ocenenia a prijatia zo strany rodičov, ktorá sa rozpadom rodiny rozvođom rodičov ešte viac zosilnila. Maloletá sa vnútorne trápi, že rodičia už spolu nežijú, s danou skutočnosťou sa nevysporiadala. Maloletá pociťuje zo strany obidvoch rodičov pozitívne prijatie. Vzťahová väzba medzi maloletou a jej rodičmi je vytvorená. Aj keď je potrebné

zmieniť, že maloletá by vo väčšej miere očakávala, keby táto vzťahová väzba bola zo strany otca viac emocionálne sytená. Nedá sa povedať, že by zo strany otca nepociťovala dostatočné emocionálne prijatie, ale očakávala by väčší záujem zo strany otca o jej osobu. Maloletá hodnotí obidvoch rodičov ako rovnako prísnych, nevníma výraznejšie a významnejšie rozdiely vo výchovnom prístupe zo strany rodičov voči jej osobe. Aj v dôsledku toho, že v domácom prostredí s matkou sa nemusí deliť o matkinu pozornosť, resp. delenie sa o pozornosť s bratom u matky jej až tak neprekáča ako v domácom prostredí otca, kde vníma aj ďalšie osoby pre otca maloletej významné, a to sú otcova manželka a jeho dcéra. Vo vzťahu s matkou nachádza aktuálne väčší pocit emocionálne naplnenia ako vo vzťahu s otcom. Maloletý Matej pociťuje dostatočný záujem o svoju osobu zo strany obidvoch rodičov. Vzťah rodičov voči jeho osobe vníma ako priateľský, prijímajúci jeho osobu. Zo strany obidvoch rodičov pociťuje, že ho majú rodičia radi. Dokáže sa s rodičmi spoločne zasmiať a porozprávať. Maloletý opakovane spomína, že správanie sa otca voči jeho osobe sa zmenilo, predtým podľa maloletého nebol taký, aký je dnes. Podľa vyjadrenia maloletého sa stávalo, že ho otec aj udrel, resp. zbil. V hodnotení a v správaní sa otca voči jeho osobe pociťuje kritickejší postoj ako zo strany jeho matky, ktorá je voči jeho osobe viac tolerantnejšia a zhovievavejšia. Maloletý hodnotí výchovný prístup otca voči jeho osobe ako viac prísnejší, ktorý menej toleruje maloletého nedostatky. Vo výchovnom prístupe otca vníma viac pravidiel a povinností, ktoré sú na neho zo strany otca kladené. Otec je vo výchove podľa maloletého prísnejší, direktívnejší v porovnaní s výchovným prístupom matky, ktorej výchovný prístup je viac povoľnejší, resp. má maloletý pocit, že si môže robiť viac podľa seba. Objektívne môžeme konštatovať, že maloletý pociťuje zo strany obidvoch rodičov pozitívne prijatie. Vzťahová väzba medzi maloletým a jeho rodičmi je vytvorená. Táto vzťahová väzba je zo strany obidvoch rodičov dostatočne emocionálne sytená. Nedá sa povedať, že by zo strany obidvoch rodičov nepociťoval dostatočné emocionálne prijatie, ale aj vzhľadom k jeho pubescentnej osobnosti vníma nuansy v oblasti výchovného vplyvania jedného a druhého rodiča, pričom výchovné usmernenie zo strany otca považuje ako prísnejšie, zásadovejšie, kde má maloletý menšiu možnosť vyhnúť sa. Z hľadiska spôsobilosti otca a matky vychovávať maloleté deti znalec uviedol, že v štruktúre ich osobnosti nezistil žiadnu psychopatológiu v zmysle duševných porúch a chorôb, ktorá by bola v kontraindikácii so zabezpečovaním starostlivosti a výchovy v zmysle predmetnej veci. Nezistil ani potenciál k správaniu sa, ktoré by v zásade vybočovalo od očakávaných spoločenských, morálnych a etických noriem resp. zvyklostí. Obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať maloleté deti. Znalec nezistil, že by otec a jeho súčasná manželka používali výchovné metódy, ktoré by mali negatívny vplyv na rozumový a emocionálny vývin maloletých detí. Znalec tiež uviedol, že striedavou osobnou starostlivosťou by neboli naplnené potreby maloletých detí. Maloletý F. sa vyjadril, že mu vyhovuje súčasné určenie styku. Maloletá E. je vzhľadom k svojmu veku a emocionálnemu vývinu viac naviazaná na matku. Styk s otcom rieši viac na racionálnej úrovni, a to aj preto, že nechce o otca ako osobu jej blízku prísť. Maloleté deti, a to najmä F. nemá vybudovaný vzťah k terajšej manželke otca. Táto aktuálna úroveň kvality vzťahovej väzby medzi maloletými deťmi a terajšou manželkou otca nevykazuje takú úroveň kvality, aby boli maloleté deti schopné striedavej starostlivosti, a to aj vzhľadom k ich psychickému stavu. Maloletý F. je v počiatkovej fáze vývinového obdobia pubescencie, toto obdobie sa prejavuje aj vzdorom, aj na základe jeho osobnostného vývinu je potrebné, aby mal čo najviac konštantné výchovné prostredie. Vzhľadom k uvedenému znalec neodporúča striedavú osobnú starostlivosť. Maloletá E. je nevysoportovaná s rozvodom rodičov. Vo všeobecnosti má dostatočné vnútorné zdroje na vyrovnávanie sa so záťažou, aktuálna životná situácia ju výraznejšie zaťažuje, pretože aj vzhľadom k svojmu veku a jej potrebám nie je natoľko zrelá, aby sa dokázala deliť o pozornosť zo strany otca s druhou, resp. druhými osobami. Nie je možné vylúčiť, že maloletá vo vyššom veku bude preferovať striedavú starostlivosť, tohto času však znalec neodporúča. Vzhľadom na súrodenecký vzťah maloletých detí nie je vhodné realizovať striedavú starostlivosť iba pre jedno dieťa. Znalec navrhuje ponechať zverenie detí v starostlivosti matky a styk s otcom je možné realizovať tak ako doteraz, resp. formou rozšíreného styku, čiže od piatku večera do pondelka rána, kedy otec odovzdá maloleté deti v škole.

14. Matka vo vyjadrení zo dňa 22.03.2016 uviedla, že dáva do pozornosti, že otcovi v pravidelnom styku s maloletými deťmi nikdy nebránila a vždy, keď to bolo možné, snažila sa o priaznivú dohodu, či už sa jednalo o výmenu víkendov, kedy sa o deti mal starať otec maloletých, avšak z nejakého bližšie neuvedeného dôvodu nemohol, alebo zmenu času odovzdávania detí. Matka vždy podľa jej možností vyhovelá otcovmu návrhu, no nikdy sa jej to neoplatilo a z druhej strany prišli len narážky na jej osobu.

15. Otec vo vyjadrení zo dňa 04.05.2016 uviedol, že poukazuje na skutočnosť, že práve matka šikanuje deti a negatívne ovplyvňuje deti vo vzťahu k otcovi. Otec sa snaží robiť maximum pre čo najlepší vzťah s deťmi, a preto sa aj snaží byť s deťmi čo najčastejšie. Matka, nespolupracuje, nechce sa dohodnúť,

neumožňuje otcovi tráviť s deťmi viacej času. Príčinu negatívneho konania vidí otec v matkinej nenávisti voči otcovi. Matka nehľadí na dobro detí, zneužíva ich, manipuluje s nimi a citovo ich vydiera. Svojim správaním ich núti vybrať si, či sú na otcovej strane resp. na matkinej. Tento stav deťom neprospeje a z dlhodobého hľadiska deťom škodí. Matka nezvláda svoju rolu dospelého a uvážlivého rodiča. Nie je ústretová voči návrhom otca byť s deťmi viacej a umožniť mu sa im osobne venovať.

16. Zo správy procesného opatrovníka zo dňa 26.05.2016 vyplýva, že dňa XX.XX.XXXX sa uskutočnilo stretnutie rodičov, s rodičmi bola prediskutovaná celá situácia ohľadom problémov, ktoré medzi sebou majú. Otec má za to, že maloleté deti sú ovplyvňované matkou, myslí si, že E. je v poriadku, s ňou problémy nie sú. Podľa neho problém je s F., ktorý si vždy vyberie, čo je pre neho pohodlnejšie. Matka s týmto nesúhlasí, problém vidí v manipulácii E. zo strany otca, taktiež upozorňovala na prejavy maloletej E. v súvislosti s očakávaním ďalšieho dieťaťa v rodine otca. Po hodine sedenia sa rodičia dohodli, že do termínu pojednávania na súde sa otec s maloletými deťmi bude stretávať: každý nepárny týždeň od piatka od 18.00 hod. do pondelka do 08.00 hod. nasledujúceho týždňa s tým, že otec maloleté deti odovzdá v školskom zariadení, otec zabezpečí prípravu detí do školy, avšak pokiaľ sa maloletý F. bude chcieť učiť s matkou, otec bude súhlasiť a každú stredu od 18.00 hod. do 20.00 bod. s tým, že otec maloletých prevezme a odovzdá deti v stanovený čas v mieste bydliska matky. Deti budú naučené, v prípade že bude treba ešte niečo doučiť sa, otec sa s deťmi doučí. V prípade akýchkoľvek zmien sa rodičia budú informovať navzájom. Otec navrhoval realizáciu v stredu od 18.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. s tým, že by deti u neho prespali a zabezpečil by prípravu do školy. Matka s uvedeným nesúhlasila, navrhla vyššie uvedenú úpravu styku v stredu, s čím otec vyjadril súhlas. Dňa 26.05.2016 bolo vykonané šetrenie v domácnosti otca maloletých. Počas šetrenia doma zastihli len manželku otca, otec bol v práci. Manželka otca pri rozhovore uviedla, že čo sa týka chodu domácnosti, nič sa nezmenilo, zmena nastala iba v tom, že ona je v súčasnosti tehotná, do rodiny tak pribudne ďalšie dieťa, termín pôrodu má stanovený na deň 8.6.2016. Ďalej uviedla, že od stretnutia rodičov na ich oddelení sa styk otca s deťmi realizuje v zmysle dohody, otec zabezpečuje aj prípravu detí do školy. Problémom bola streda 25.05.2016, kedy mala maloletá narodeniny a matka styk s deťmi otcovi neumožnila. Zároveň sa snažili prešetriť pomery aj v domácnosti matky maloletých, neúspešne.

17. Znalec na pojednávaní uviedol, že počas znaleckého dokazovania nezistil u maloletej E. známky fyzického alebo psychického týrania. Maloletá podľa jeho názoru obidvoch rodičov prijímala a má k nim vybudovaný vzťah, ona skôr pracuje stále s predstavou, že by bola rada, keby sa rodičia zblížili. Čo sa týka porovnania s bratom, bola viac ochranárska voči otcovi, dá sa povedať, že určité F. negatívne názory na otca, mala maloletá tendenciu vyvracať. Bola za stretávanie s otcom, nechcela ho znižovať, minimálne udržať, ak nie rozširovať. V prežívaní boli nejaké súperenia s novou rodinou otca. Znalec netvrdí, že by mala k nim zlý vzťah, ale v rámci tej jej predstavy o kompletnej rodine, to prežívala ohrozujúco, hlavne osoby ako je otcova manželka. Čo sa týka maloletého F., jeho doterajší vývin nie je celkom uspokojivý. Je potrebné pre maloletého harmonické prostredie, aby nebol vtlačaný do nejakých rozhodnutí, či viac alebo menej. Nie je pre neho konštruktívne vtlačať ho do iného stretávania. Je vo veku, kedy nejaké určovanie stretávania s niektorým z rodičov nie je prospešné. Znalec neodporúča, aby bol maloletý vtlačaný do niečoho. Osobnostný vývin maloletého F. nie je podmienený len situáciou v rodine, rozvodom. Má to všetko dopad na jeho fungovanie, fungovanie v rovesníckych kolektívoch. Jeho vývin nie je najoptimálnejší. Sú tam schizoidné črty osobnosti, je hodne izolovaný, je tam traumatizácia v skupinách, šikanovanie, má svojský svet. Pokiaľ ide o návrh na úpravu styku zo strany otca, s týmto znalec nemá problém. Myslí si, že vzťah k obidvom rodičom je vybudovaný. Maloletý by mal mať čas po škole pestrý. V jeho prípade, z hľadiska jeho temperamentu sa nedá očakávať, že sa začlení do kolektívnych športov. U neho bude dôležitejšie obdobie 9. ročníka ZŠ a 1. ročníka strednej školy, vtedy sa bude jeho osobnosť formovať. Teraz je svojskejší, má úzkoprsé záujmy, jeho nálada a záujmy nie sú také ako majú byť. Každá stimulácia, voči ktorej prejavuje nejaký odpor, neznamená, že je nesprávna. V jeho prípade je potrebné budovať vzťah s obidvomi rodičmi. Pokiaľ ide o rodinu otca, je to náročné pre deti, aby sa adaptovali na rodinnú situáciu otca. Je to iné, ako keby otec rodinu nemal. Je to náročné začleniť sa do vzťahu k novej manželke, dcére. Je tam veľa faktorov, na ktoré sa musí adaptovať a prispôsobovať sa im. Vzťah E. k otcovi je pevnejší ako vzťah F. k otcovi. Znalec by volil cestu riešenia problémov vo vzťahu F. s otcom, ako hľadania tretej osoby za tým.

18. Otec pri výsluchu účastníka uviedol, že nie je pravdivé, že nedbá o zdravotný stav detí. F. má problémy s nadváhou, s čím sa matke nedarí bojovať, v otcovom prostredí je maloletý nútený športovať. F. vyhovuje, že nie je nútený športovať. U otca má pravidlo, že za hodinu sedenia je potrebná hodina

pohybu. Podľa otca, keď je maloletý u neho, vie ho vypočuť a pomôcť mu s jeho problémami. Keď sa stalo, že v škole F. zobral hračku spolužiakovi, matka otca požiadala, aby mal F. u seba týždeň, s tým, že uviedla, že F. ho viacej rešpektuje. Bolo to asi niekedy buď koncom roka 2014 alebo začiatkom roka 2015. Na ostatnom pojednávaní otec uviedol, že dňa XX.XX.XXXX sa mu narodilo dieťa I. F., momentálne sa už nachádza v domácom prostredí. Pokiaľ ide o vzťah dvoch starších detí k novorodencovi, tento je dobrý, i keď F. by chcel radšej bračeka. Majú trojizbový byt, pokiaľ ide o prespávanie, Lucia a Matej spia v ich spoločnej izbe s A. a I. spí s rodičmi v spálni. Pokiaľ ide o trovy štátu, ak by tieto vznikli, požiadal o možnosť zaplatiť ich v splátkach po 30,- eur so splatnosťou do 15. dňa v mesiaci.

19. Matka pri výsluchu účastníka uviedla, že v čase, keď mal otec maloleté deti 1 mesiac cez letné prázdniny v júli XXXX, zobral im telefóny a zakázal im akýkoľvek styk s ňou. F. sa musela spojiť so svokrou a pýtala sa, či deti nie sú náhodou u nej, toto jej potvrdila, na otázku matky, či si ich môže zobrať, jej svokra povedala, že veď si ich matka, avšak exmanžel sa hneval. S otcom majú dohodu, že to majú rozdelené, že deti sú cez prázdniny v júli u otca a v auguste u matky. Deti boli u otca počas týchto prázdnin (pozn. súdu: v roku XXXX) aj nepretržite dva týždne. Takto to býva cez prázdniny. Cez školský rok sú deti viac menej u matky. Otec celkovo vyzdvihol deti zo školy asi 2x, toto sa stalo na jej telefonát. Počas školského roka majú deti vytvorený svoj denný režim, majú zaužívaný systém. Matka nakoniec navrhla úpravu styku cez letné prázdniny tak, že by sa s otcom maloletých detí striedali po dvoch týždňoch, pričom chce poukázať na to, že toho roku (pozn. súdu: 2016) má zarezervovanú s deťmi dovolenku v trvaní od 10. do XX.XX.XXXX v zahraničí, a preto by chcela, aby úprava cez tieto letné prázdniny toto kopirovala. Ďalej uviedla, že po stretnutí na úrade práce sa stretávanie uskutočňuje tak, že deti sa s otcom stretávajú každý druhý víkend, dohodnuté stretnutie bolo aj každú druhú stredu. Deti sa mali v stredu vracieť domov o 18.00 hodine, hneď na prvom stretnutí nedodrжал otec čas 18.00 hod., deti sa vrátili neskôr o 20.42 hod.. Podľa matky E. nemá problém so stretávaním v stredu, matka sa na toto pýtala aj F., F. to odmieta. Preto by pre matku bolo priechodné stretávanie v stredu každý druhý týždeň, určite nie do rána, ale v čase od 18.00 hod. do 20.00 hod. Pokiaľ ide o stretávanie cez Vianočné sviatky, na Štedrý deň by chcela, aby boli deti u nej.

20. Na pojednávaní vykonal súd výsluch maloletých detí v prítomnosti iba zástupkyne procesného opatrovníka, pričom s ich výpoveďou oboznámil ostatných účastníkov.

21. Maloletá E. pri výsluchu uviedla, že sa stretávajú s otcom v stredu a každý druhý víkend. Stretávajú sa každú stredu a niekedy sa F. nechce, lebo sa hrá na počítači. Mama sa s tatom takto dohodnú. Cez víkendy sa stretávajú každý druhý víkend. Mama s tatom bývajú tak 10 minút od seba, tak celkom blízko. Tatino príde pre nich. Majú program taký, že to všetko závisí od malej A. lebo s ňou chodievajú dosť často na vystúpenia a tak ostávajú u starkej, býva to takto v sobotu. V stredu sú u otca od šiestej do ôsmej, aj si tam píšú úlohy. Cez prázdniny boli najskôr s otcom, potom s mamou. Neboli na dovolenke, boli v tábore jeden týždeň, potom boli dva týždne s tatom a potom išli ku starkej. V stredu sa stretávajú každý týždeň. Vo štvrtok má maloletá podľa rozvrhu v škole najľahší deň, ale nevie, ako to bude na budúci rok, lebo keby že má dejepis a geografiu, tak sa jej lepšie učí doma. Nevie ešte, aký bude mať rozvrh. Na budúci rok bude šiestačka. Na Vianoce boli najskôr u mamy, dali si večeru, pozreli si darčeky, potom išli k tatovi, dali si večeru a išli si pozrieť darčeky, potom prespali a na ďalší deň išli domov. Podľa maloletej to bolo dobré. Keď sa na to spýtala tata, tak povedal, že on by nechcel, aby si k nemu prišli iba vybrať darčeky. Na Silvestra boli zase u tata, tam potom išli k jeho manželkinej sestre, ktorá má 2 deti, tam sa hrali, išli vypúšťať ohňostroj, potom išli tatovi. Cez leto, keď boli jeden mesiac u jedného rodiča a druhý mesiac u druhého rodiča, tak to bolo dobre, mohli druhému zavolať, alebo poslať e-maily, mohlo by to tak zostať. Keby to bolo po dvoch týždňoch, bolo by to moc striedavé, keby to bolo jeden mesiac a jeden mesiac, bolo by to také férové. U otca sa spí dobre, majú tam aj živý budiček, A., majú tam dosť miesta na spanie. Keď vyrastie malá I., tak tam pôjde aj ďalšia poschodová posteľ. Ocino si s nimi robí aj úlohy. Ona, keby mala rozvrh taký, ako tento rok, tak by chcela prespávať aj zo stredy na štvrtok, aj keby prespávala bez F.. Tato, keď začne niečo hovoriť, tak on sa o všetkom tak rozhovorie, a mama to vždy skrátí. Tak ako sa stretávajú s otcom doteraz, tak sa jej to páči.

22. Maloletý F. pri výsluchu uviedol, že by sa chcel s otcom stretávať v stredu každý týždeň, ale bez prespatia, jemu by to vyhovovalo aj od 18.00 hod. do 21.00 hod., lebo aj tak chodia spávať o 22.00 hod.. Nechcel by prespávať kvôli učeniu. U otca sa spí dobre. On si úlohy robí sám, alebo s mamou. Keď si robí úlohy s tatom, tatino to berie moc vážne. Keby si mohol vybrať, radšej by si robil úlohy s mamou. Cez letné prázdniny by sa chcel striedať u rodičov po mesiaci. Ešte by chcel k otcovi povedať,

že o všetkom rozpráva obšírne, dokáže o jednej veci rozprávať celú cestu autom 20 minút. Tak ako sa stretávajú s otcom doteraz, tak sa mu to páči.

23. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 11P/21/2015-172 zo dňa 22.06.2016 súd zamietol návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia v časti úpravy styku s maloletými deťmi. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 09.07.2016.

24. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 ZR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 2 ZR, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 ZR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 ZR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 ZR, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 2 ods. 1 zákona CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 (ďalej len „CSP“), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 38 ods. 1 a 2 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.(1) Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.(2)

Podľa § 43 ods. 1 ZR, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

25. Predmetom konania po čiastočnom zastavení konania o návrhu otca na striedavú osobnú starostlivosť sa stal návrh otca na úpravu jeho styku s maloletými deťmi, nakoľko sa na stretávaní s maloletými deťmi nevedia s ich matkou dohodnúť.

26. Rozhodovanie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností prichádza do úvahy v prípade, ak medzi rodičmi nedôjde k dohode, pričom súd pri rozhodovaní prihliada na najlepší záujem maloletého dieťaťa a berie do úvahy kritériá ako sú citové väzby maloletého dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia a pod. a dbá, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov a udržiavanie pravidelného osobného styku s nimi. Právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom vyplýva najmä z článku 7 Dohovoru o právach dieťaťa, pričom jedným z prostriedkov na zabezpečenie aspoň čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove dieťaťa, je osobný styk rodiča s dieťaťom. Súd pri rozhodovaní o rozsahu styku zvažuje okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa (jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim), ako aj okolnosti na strane rodičov (ich vzájomný vzťah, časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne).

27. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že je nevyhnutné styk otca s maloletými deťmi upraviť rozhodnutím súdu, nakoľko pre vzájomné animozity nie sú rodičia schopní, a to ani v záujme svojich detí, odosobniť sa a kooperovať v tejto otázke, ako toho boli schopní ešte do podania návrhu. Rodičia takto zostali odkázaní na to, aby úprava styku otca s deťmi bola riešená rozhodnutím súdu, ktoré právoplatné rozhodnutie sú potom povinní rešpektovať.

28. Súd pri rozhodovaní vychádzal nielen zo záverov znaleckého posudku, vyjadrení a výsluchov rodičov a procesného opatrovníka, ale v konaní vykonal dokazovanie aj výsluchom maloletých detí, nakoľko vzhľadom k ich veku a rozumovej vyspelosti, bol súd povinný zisťovať ich názor a na tento pri rozhodovaní prihliadnuť.

29. Zo záverov znaleckého dokazovania vyplýva, že matka maloletých detí je spôsobilá zabezpečovať výchovu a starostlivosť o maloleté deti, vo výchove je dôsledná, dbá na dodržiavanie pravidiel a plnenie si povinností maloletých detí, pričom zároveň akceptuje potreby a záujmy maloletých detí, a to aj ich potrebu rozvíjať si vzťahy s otcom. Zo znaleckého dokazovania nevyplývalo, že by matka maloleté deti manipulovala v neprospech ich stretávania sa s otcom. Rovnako z výsluchu detí nevyplývalo, že by im matka v stretávaní s otcom nejakým spôsobom bránila. Z ich výsluchu je zrejmé, že ide o deti na takej rozumovej úrovni, že vedia zrozumiteľne vyjadriť svoje názory na stretávanie sa s otcom.

30. Zo znaleckého dokazovania vyplývalo, že otec maloletých detí vo výchove uplatňuje skôr autoritatívny štýl, a to najmä voči maloletému Matejovi, pričom vyžaduje od detí, aby sa správali rozumne a spoločensky na úrovni, primerane svojmu veku a schopnostiam. Znalec skonštatoval, že otec je spôsobilý vychovávať maloleté deti, keď zároveň nezistil, že by otec a jeho súčasná manželka používali výchovné metódy, ktoré by mali negatívny vplyv na rozumový a emocionálny vývin maloletých detí.

31. Vzhľadom na schopnosť otca zabezpečovať starostlivosť a vychovávať maloleté deti, ako aj vzhľadom na citové väzby medzi otcom a deťmi, za účelom zachovania vzťahu maloletých detí k obidvom rodičom a s cieľom rešpektovať právo detí na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, upravil súd styk otca s maloletými deťmi v rozšírenej forme.

32. Pokiaľ ide o stretávanie otca s maloletými deťmi v bežnom roku, súd ho upravil cez víkend na každý nepárny týždeň, a to od piatku od 18.00 hodiny do pondelka do 07.45 hodiny, keď uvedenú rozšírenú formu styku odporučil aj znalec, s čím aj matka v podstate vyjadrila súhlas. Uvedeným spôsobom prebieha styk otca s maloletými deťmi aj v súčasnosti, pričom deti sú s takýmto stykom uzrozumené a súhlasia s ním. Čas odovzdania v pondelok súd určil na 07.45 hod., tak aby deti boli včas v škole pred začatím vyučovania, v prípade, že pondelok bude dňom školského vyučovania.

33. V bežnom roku súd upravil styk otca s deťmi aj na každú stredu od 18.00 hodiny, keď aj v súčasnosti styk v tento deň prebieha a maloletým deťom stretávanie s otcom v tento deň vyhovuje. Odlišne u každého z detí však súd upravil trvanie stretnutia. U maloletej E. súd upravil trvanie styku do štvrtku do 07.45 hodiny. Maloletá v podstate prespatie u otca do štvrtka nenamietala, mala iba obavy z rozvrhu hodín nasledujúci školský rok, pretože uprednostňuje učenie doma. Súd však vychádza zo stavu v čase vyhlásenia rozsudku, a preto na uvedené obavy maloletej nie je možné prihliadať, nakoľko rozvrh hodín na školský rok 2016/2017 v tomto čase známy nie je. Súd tiež poukazuje na to, že maloletá má v podstate dostatok času na prípravu do školy do začiatku stretnutia s otcom o 18.00 hodine, a preto sa môže do školy pripraviť i doma ešte pred stretnutím s otcom. Ak by sa však doma z nejakých dôvodov do školy nepripravila, i v prípade, že by maloletá bola u otca v stredu len bez prespatia, bolo by i tak potrebné, aby prípravu na štvrtkové vyučovanie urobila s otcom, pretože po prípadnom odovzdaní maloletej matke o 21.00 hodine nezostáva už na učenie časový priestor. Sama maloletá pritom uviedla, že v stredu sú u otca od šiestej do ôsmej, aj si tam píšu úlohy. Súd poukazuje aj na závery znalca, že maloletá má záujem skôr na rozšírení styku s otcom, preto má súd za to, že v záujme maloletej je stráviť u otca v pracovnom týždni čas od stredy do štvrtka rána.

34. U maloletého F. rešpektoval súd jednak názor maloletého, ktorý sa jednoznačne vyjadril, že v stredu u otca prespávať nechce, hoci inak v stredu sa s ním stretávať chce, ale len od 18.00 do 21.00 hodiny. Preto súd upravil u maloletého stretnutie v stredu práve v takomto rozsahu. Otec poukazoval na vyjadrenie znalca v tom zmysle, že jeho návrh úpravy styku je podporený vyjadrením znalca v rámci jeho výpovede na pojednávaní dňa 31.05.2016, kde sa vyjadril, že s rozsahom úpravy styku v aktuálnom požadovanom znení nemá žiadny problém a odporúča ho. Súd však poukazuje na výpoveď znalca na tom istom pojednávaní, keď znalec tiež uviedol, že maloletý je vo veku, kedy nie je prospešné nejaké určovanie stretávania s niektorým z rodičov, pričom znalec neodporúča, aby bol maloletý do niečoho vtláčaný. Až po výsluchu znalca bol vypočutý maloletý, ktorý jasne vyjadril svoj názor. Súd má za to, že priestor na stretávanie maloletého s otcom je dostatočne široký, preto nie je dôvod nútiť maloletého F. k prespávaniu u otca v pracovnom týždni, ak sám nechce. Z vyjadrenia znalca na pojednávaní tiež vyplýva, že vzťah maloletého F. k otcovi je menej pevný ako vzťah Lucie k otcovi, keď znalec naznačil potrebu riešenia problémov vo vzťahu F. s otcom. V období pubescencie maloletého je vyslovene nevhodné nútiť ho do stretávania s otcom spôsobom, s ktorým maloletý nesúhlasí, nakoľko to môže pôsobiť kontraproduktívne a vzťah maloletého k otcovi to môže zhoršiť.

35. Je preto potrebné, aby otec rešpektoval názor maloletého (keď nebolo preukázané, že by bol maloletý ovplyvňovaný matkou) a hľadal spôsob, ako sa priblížiť k synovi, ktorý vo svojom veku zaujíma k otcovi aj kritický postoj, motivoval ho k stretávaniu vhodne zvoleným programom, rešpektoval pritom jeho osobnosť a temperament, avšak zároveň (a to spolu s matkou) tak, aby sa eliminoval nesprávne nasmerovaný vývoj maloletého, keď podľa znalca by mal mať maloletý pestrejší program po škole a aj jeho nálada by mala byť iná, ako je v súčasnosti. Uvedené nie je jednoduché, tak ako nie je jednoduchá výchova takmer žiadneho dieťaťa. Otec by sa mal (možno aj za pomoci psychológa) snažiť zlepšiť vzájomný vzťah so synom (ktorý môže byť poznačený negatívnymi zážitkami maloletého spojenými s fyzickým trestaním v minulosti - viď výpoveď maloletého u znalca na str. 22 znaleckého posudku), zvoliť k nemu vhodný prístup, a to z dôvodu, ktorý naznačil znalec na pojednávaní, keď uviedol, že by volil cestu riešenia problémov vo vzťahu F. s otcom, ako hľadania tretej osoby za tým.

36. Zároveň súd poukazuje na to, že otec vníma situáciu v jeho novej rodine zo svojho pohľadu. Hoci sa môže zdať, že maloleté deti sa adaptovali na novú situáciu u otca (založenie novej rodiny), zo znaleckého dokazovania vyplýva, že tomu tak úplne nie je. Maloletá Lucia stále nespracovala rozvod rodičov, pričom zo strany otca by očakávala väčší záujem o jej osobu, obe maloleté deti, ale najmä F., nemajú vybudovaný vzťah k manželke otca. Otec by pritom mal na tieto skutočnosti počas realizácie styku citlivo prihliadať. Nad rámec súd uvádza, že ak dôjde k posilneniu vzťahu medzi otcom a maloletým F., je dosť dobre možné, že maloletý bude sám chcieť u otca tráviť viac času ako je tomu doposiaľ.

37. Súd opakuje, že v súlade s § 217 ods. 1 veta prvá CSP („pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia“), musí vychádzať zo stavu v čase vyhlásenia rozsudku, a teda zo situácie, že rodičia maloletých detí bývajú cca 10 minút od seba, a preto je možné realizovať stretnutie otca s deťmi v odlišnom trvaní v stredu u každého z nich. V prípade zmeny bydliska niektorého z rodičov, pokiaľ nedôjde k dohode medzi rodičmi ohľadom stretávania sa otca s deťmi, je možné podať návrh na zmenu úpravy styku.

38. Pokiaľ ide o letné prázdniny, súd má za to, že otcom navrhovaná úprava styku, a to v trvaní jeden mesiac u každého rodiča nie je vhodná. V prípade jedného mesiaca ide o príliš dlhé obdobie odlúčenia dieťaťa od druhého rodiča, ktoré by mohlo mať na deti negatívny dopad. Deti sa vyjadrili tak, že takto prázdniny už strávili, pričom to tak bolo dobre, mohli druhému zavolať, alebo poslať e-mail, a mohlo by to tak zostať. Zároveň však v rozpore s tým maloletá Lucia uviedla, že cez prázdniny boli najskôr s otcom, potom s mamou, neboli na dovolenke, boli v tábore jeden týždeň, potom boli dva týždne s tatom a potom išli ku starkej. Z toho vyplýva, že u otca neboli v trvaní celého mesiaca, ale práve dva týždne, nemôžu sa preto relevantne vyjadriť k mesačnému pobytu u otca. Zároveň je potrebné poukázať na to, že v súčasnosti sú vzťahy medzi rodičmi vyhrotené natoľko, že na seba podávajú trestné oznámenia, resp. privolávajú k asistencii políciu. Za súčasnej situácie nie je možné vylúčiť, že rodič, ktorý bude mať deti v starostlivosti jeden mesiac neumožní kontakt (ani telefonický, či e-mailový) s druhým rodičom, čo by mohlo mať nepriaznivý následok na psychický stav detí. Matka na pojednávaní uviedla, že počas letných prázdnin v roku 2014, keď mal otec maloleté deti jeden mesiac, zobral im telefóny a zakázal im akýkoľvek styk s ňou, čo otec nerozporoval. Zároveň nebolo možné vyhovieť alternatívnemu návrhu matky, aby v prípade mesačnej starostlivosti otca o maloleté deti, tieto mohla cez víkend vidieť, nakoľko by takáto roztrieštená úprava neumožnila otcovi realizovať žiaden dovolenkový pobyt s deťmi.

39. Konkrétne potom súd upravil styk otca s deťmi cez letné prázdniny každý kalendárny rok od XX.XX. od XX.XX hodiny do XX.XX. do XX.XX hodiny a od XX.XX od XX.XX hodiny do XX.XX. do XX.XX hodiny, čo predstavuje polovicu prázdninových dní s prihliadnutím na skutočnosť, že začiatok a koniec styku je daný XX.XX hodinou v zmysle návrhu otca. Úprava styku v uvedenom rozsahu počas letných prázdnin je v súdnej praxi zaužívaná a podľa názoru súdu v prejednávanej veci aj primeraná, ako s prihliadnutím na vek detí, ich citový vzťah k obojmu rodičom, tak aj na možnosť naplánovania si prípadného dovolenkového pobytu s deťmi počas daných dvoch týždňov. Samozrejme, ideálnou možnosťou pre rodičov je operatívne sa dohodnúť na trávení letných prázdnin v tom ktorom roku, ak však rodičia dohody nie sú schopní, je potrebné sa podriaďiť rozhodnutiu súdu a zabezpečiť si dovolenku u zamestnávateľa podľa tohto rozhodnutia.

40. Súd dodáva, že ak sa rodičia po upokojení situácie budú vedieť ohľadom letných prázdnin dohodnúť na inej úprave, ako je uvedená v rozsudku, takáto dohoda bude mať prednosť pred rozhodnutím súdu, a rodičia môžu podľa nej postupovať, s tou výnimkou, že výkon takejto dohody nebude možné vynútiť si súdnou cestou.

41. V prípade vianočných sviatkov navrhoval otec úpravu styku každý párný kalendárny rok od 24.12. od XX.XX hod. do XX.XX. do XX.XX hod.. Maloleté deti na pojednávaní uviedli, že na Vianoce boli najskôr u mamy, dali si večeru, pozreli si darčeky, potom išli k tatovi, dali si večeru a išli si pozrieť darčeky, potom prespali a na ďalší deň išli domov. Vyjadrili svoj názor, že to bolo dobré, ale otec povedal, že on by nechcel, aby si k nemu prišli iba vybrať darčeky. Súd mal za to, že je potrebné prihliadnúť na názor maloletých detí, ktoré preferujú rozdelenie Štedrého večera medzi oboch rodičov, pričom súd má za to, že nejde len o túžbu po darčekom (aj s poukazom na vek detí), ale skôr o túžbu stráviť dôležitý večer vzájomného obdarovania v prítomnosti oboch rodičov, hoci nie naraz. Nie je ničím neobvyklým aj v nerozvedených rodinách, že Štedrý deň sa strávi návštevami svojich blízkych, a teda otcova predstava o trávení Štedrého dňa je jeho predstavou, nie všeobecnou predstavou a ani predstavou jeho detí. Súd má za to, že pri úprave styku otca s deťmi každý rok od 24.12. od 18.30 hodiny do 26.12. do 10.00 hodiny bude zachované právo detí stráviť s každým z rodičov Štedrý večer. Dňa 24.12. každý rok budú deti doma s matkou do 18.30 hodiny, dokedy budú mať dostatok času na Štedrú večeru i rozbalenie darčekom a od 18.30 hodiny budú u otca, kde budú mať opäť dostatok času na oboje. Zároveň súd upravil trvanie pobytu detí u otca až do 26.12. do 10.00 hodiny, aby sa tak zrovnoprávnilo prežitie sviatkov u matky a otca, keďže matka bude mať deti u seba Štedrý deň až do 18.30 hodiny a 2. sviatok vianočný, otec v Štedrý večer a 1. sviatok vianočný.

42. Podporne súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23CoP/34/2015 zo dňa 18.11.2015, podľa ktorého „pre oboch rodičov je podstatné stráviť časť štedrovečerného dňa, kedy deti (aj rodičia) dostávajú darčeky, z ktorých sa tešia, preto podľa názoru súdu je práve tento deň potrebné rozdeliť takým spôsobom, aby časť večera prežilo dieťa s jedným, ale aj druhým rodičom.“

43. Počas Silvestra upravil súd styk otca s deťmi v zmysle návrhu otca na každý nepárny kalendárny rok od 31.12. od 10.00 hod. do 01.01. nasledujúceho párneho kalendárneho roka do 18.00 hod., k čomu matka nenamietala, a ktorú úpravu súd považuje za v záujme maloletých detí, ktoré tak strávia oslavy Silvestra striedavo u každého z rodičov.

44. Matke súd uložil povinnosť maloleté deti na styk s otcom riadne a včas pripraviť, ktorá príprava zahŕňa nielen prípravu materiálnu (prichytenie všetkých potrebných vecí), ale aj prípravu psychickú (aby boli deti dostatočne motivované stráviť s otcom určený čas styku). Ako miesto odovzdávania detí otcovi určil súd miesto bydliska matky, ako miesto odovzdávania detí od otca v čase skončenia styku určil súd v dňoch školského vyučovania školské zariadenie, inak miesto bydliska matky. V prípade, že sa styk nebude môcť zo závažných dôvodov na strane maloletých detí alebo otca uskutočniť, uložil súd rodičom povinnosť bezodkladne si túto skutočnosť oznámiť.

45. Nad rámec súd uvádza, že rodičia si musia uvedomiť, že napriek rozpadu svojho manželstva, rodičmi svojich spoločných detí ostávajú doživotne. Minimálne do plnoletosti detí musia byť pripravení a schopní riešiť spoločne záležitosti týkajúce sa svojich detí, tak aby ich vyriešili v najlepšom záujme detí. Zo znaleckého dokazovania, ako aj z vyjadrovania detí pri ich výsluchu je zrejmé, že deti majú k obojmu rodičom porovnateľne pozitívny vzťah. Každý z rodičov by preto mal dopriať deťom lásku toho druhého rodiča a ich vzťah podporovať, pretože pre každé dieťa je pre optimálny vývin potrebné budovať si plnohodnotný vzťah s oboma rodičmi.

46. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

47. Matka si v záverečnej reči uplatnila právo na náhradu trov konania, preto bolo potrebné v zmysle citovaných ustanovení § 57 a 58 CMP o tomto rozhodnúť vo výroku III. rozsudku.

48. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

49. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd potom podľa § 52 CMP, keď rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP. Súd nezistil, že by tu boli také okolnosti prípadu, aby bolo možné priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov s poukazom na zásadu spravodlivosti, pretože hoci otec nedosiahol zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, ukázalo sa ako potrebné autoritatívne rozhodnúť o styku otca s maloletými deťmi, keďže doterajší spôsob neupraveného styku sa neosvedčil a nebolo možné dospieť k rodičovskej dohode, a teda konanie nebolo vedené bezdôvodne.

50. V konaní vznikli trovy štátu, a to z dôvodu znaleckého dokazovania navrhnutého otcom. Znalec bol pritom do konania pribratý na základe pôvodného návrhu otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, na ktorom návrhu po vypracovaní znaleckého posudku otec nakoniec netrval. Znalcovi bola na základe uznesenia č.k. 11P/21/2015-123 zo dňa 11.03.2016 vyplatená odmena za vypracovanie znaleckého posudku vo výške 668,00 eur, ktorá mu bola poukázaná v sume 250,- eur z preddavku zloženého otcom a v sume 418,00 eur z finančných prostriedkov štátu.

Otec pri výsluchu účastníka uviedol, že ak by vznikli trovy štátu, tieto by chcel zaplatiť v splátkach po 30,- eur so splatnosťou do 15. dňa v mesiaci.

51. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Podľa § 54 CMP, ak účastník, jeho zástupca alebo ten, kto mal v konaní nejakú povinnosť, zavinil trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, je povinný ich nahradiť.

Podľa Čl. 2 ods. 1 CMP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi vyjadrené a chránené.

Podľa Čl. 20 ods. 1 veta prvá zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ÚSR“), každý má právo vlastniť majetok.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 232 ods. 2 až 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení účinnom od 01.07.2016 (ďalej len „CSP“), CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.(2) Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.(3) Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.(4)

52. Vo výroku IV. potom súd rozhodol o náhrade trov konania štátu, ktoré vznikli znaleckým dokazovaním, pričom na ich úhrade vo zvyšnej výške, ktorá nebola pokrytá preddavkom, zaviazal otca, nakoľko znalecké dokazovanie bolo nariadené na jeho návrh, pričom výsledok znaleckého dokazovania bol ten, že striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloletých detí. Znalecké dokazovanie zároveň ukázalo, že doterajšia forma styku otca s maloletými deťmi, ktorú matka v zásade umožňovala, je postačujúca, a preto v zmysle § 54 CMP možno konštatovať, že výsledok znaleckého dokazovania bol v neprospech otca, a teda že trovy konania štátu v sume 418,00 eur vzniknuté znaleckým dokazovaním zavinil otec, a preto je povinný ich nahradiť. Súd povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v sume 418,00 eur uložil otcovi vo výroku IV. rozsudku, pričom vzhľadom k ich výške mu v súlade s § 232 ods. 4 CSP umožnil splácať ich v pravidelných mesačných splátkach vo výške 30,- eur mesačne splatných vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozhodnutia až do úplného uhradenia dlhu na účet Okresného súdu Trnava, s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
  - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
  - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. CMP).